

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — St. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrť leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

ČISTO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 25. junija 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 73.

Nova carinska tarifa.

Povodom uveljavljanja nove carinske tarife smo dobili od Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo naslednji dopis:

Nova carinska tarifa, ki je stopila 20. junija v veljavo pomeni v splošnem odločen pozitiven korak vlade za zaščito domačega dela in produkcije. Potreba izdaja novega carinsko-tarifnega zakona datira že iz leta 1923 in je naša domača produkcija vsled skoro dveletne zakasnitve in borbe za carinsko tarifo pretrpela znatne škode. Akutna pa je postala zaščita domače industrije in produkcije vsled naglega porasta dinarja od lanske jeseni. Obenem je bilo treba, da dobimo za niz trgovskih pogodb, katerih sklenjanje je v interesu našega eksporta nujno, primerno bazo, ki nam bo omogočala skleniti ugodne tarifne pogodbe z državami, s katerimi stojimo v tesnih trgovskih stikih, da osiguramo našemu izvozu poljedelskih predmetov in industrijskih produktov pristop na inozemska tržišča ter da utrdimo naše trgovske zveze z inozemstvom.

Kritičen položaj naše industrije je bil notoren, ker ji poprejšnja carina niti ni ščitila domačih tržišč pred inozemskim dumpingom, ki se je v vedno intenzivnejši meri pojavljal na vseh naših tržiščih in ki je mlajši domači industriji vzprijelo še nerešenege tarifnega in davčnega vprašanja skoro onemogočal konkurenco. Zaščita je bila potrebna torej s čisto

ekonomskih razlogov povečanja domače produkcije in racionalnejšega izkoriščanja domačih surovin in pridelkov, kakor tudi iz socialnega stališča, ker je nezaposlenost vsled stagnacije zavzemala vedno večji razmah. Novo tarifo je smatrati za kompromis raznih ozirov in interesov, na katere je bilo treba jemati ozira pri njeni sestavi, posebno glede osiguranja konzumenta s ceno prehrano. Dokaz tega je, da po sklepu ministrskega sveta ni stopila v veljavo v tarifi predvidena carina na uvoz žitaric, zelenjave in povrtine ter masti in kurjave. S to naredbo v prilog konzumentov pa je prizadeta tudi naša mlinarska industrija, posebno v Sloveniji, ki kljub trajnemu prizadevanju poklicanih faktorjev ni dosegla nikake zaščite napram inozemskim mlinom. Ta ukrep je samo začasnega značaja, pa je upati, da v kar najbližjem času doseže tudi ta važna stroka naše domače produkcije svojo zaščito, to tembolj ker se nadejamo najboljših letine.

V splošnem pozdravljajo gospodarski krogi odločen korak vlade, da dobi naše gospodarstvo, ki težko trpi pod sedanjjo stagnacijo, določeno smer v gospodarski politiki in izraža željo, da se čim prej doseže tudi izjednačitev davčnih bremen ter ureditev železniško-tarifnih vprašanj ter s tem omogoči nadaljnje delo za konsolidacijo našega gospodarstva.

Padec italijanske lire.

Prav zanimivo razpravlja o padcu lire v svojem borznem pregledu beograjska »Pravda«, ki pravi: Znano je, da se nahaja italijanska lira tekom zadnjih par mesecev v stalnem padanju. To njeno padanje — je pravilno niveliranje njenega tečaja z njeno stvarno vrednostjo, ker je bil nje prejšnji tečaj z ozirom na gospodarske in finančne razmere v Italiji previsok. Italija trpi, kot industrijska država pod krizo, katero preživljajo vse industrijske države. Nastala je nadprodukcija, a pri konsumentih je, zbog valutnega slabega položaja, oslabela kupna moč. Odtod izhaja kriza v industriji. Zato in zbog tega je italijanska trgovinska bilanca pasivna in pasivna tudi plačilna, bilanca. Italijanske državne finance niso v redu. Nagomiljeni stalni in leteči dolgovi obremenjujejo težko državni proračun. To težko gospodarsko stanje ni bilo nikakor v skladu s tečajem, ki ga je notirala lira in začela je že pred dvema in pol leta, pred početkom Mussolinijeve vlade, padati na nivo gospodarskih razmer Italije. Toda prihod vlade Mussolinija, katere avtoriteta je bila tedaj silna tako v državi sami, kakor tudi v inozemstvu, v katere disciplino in energijo se je polagalo takorekoč nerazumljive nade, je padec lire ustavil in je liro dvignil na prejšnji ali še višji nivo. Pozneje pa, ko se je pokazalo, da so gospodarski neuspehi večji kakor Mussolinijev avtoritet, ki se z dekreti nikakor ne dajo spreminjati, je začela lira zopet kolebati. Italijanski poslovni krogi, katerim so domače gospodarske razmere dobro znane, so začeli izgubljati zaupanje v liro in začeli so sami s pobijanjem lire z nakupom stabilnih valut in valut v porastu, zlasti valut onih držav, iz katerih uvažajo največ. In lira

je začela zopet padati, toda ta padec je mogoče pospeševala tudi okolnost, da se je notranji politični položaj v zadnjem času zelo poostiril, da je Mussolinijev režim izzval veliko nevoljo pri protivnikih fašizma.

Italijanske banke so plasirale tudi na naših borzah mnogo lir, nakupovale so dinarje pravočasno pred nadaljnjim padanjem lire, z ozirom na letošnjo izvozno kampanjo. Verjetno je, da se je vrglo na naše borze s strani italijanskih bank v zadnjem času 100 milijonov lir. Radi tega je bil tudi zadnji porast dinarja v zvezi z liro.

Medtem pa je padala lira še nadalje in te dni beleži izza vojne najnižji tečaj. Izgleda, da so italijanski poslovni krogi mnenja, da je današnji tečaj lire meja, ali vsaj zelo blizu meje njenega padca. Mnenja so, da je danes ugodni moment, da prodane lire zopet odkupi. Zato so italijanske banke same in potom svojih inozemskih zvez začele kupovati lire, izdajajoč v glavnem razpoložljive dinarje, kupljene za potrebe izvoza iz naše države in katere potrebujejo sedaj za devizne transakcije.

Razen tega so tudi naši poslovni krogi trgovali z liro in so spekulirali z njenim padanjem. Tudi ti so mnenja, da se sedaj krijejo in realizirajo dobiček. Zato so začele tudi naše banke kupovati lire ali drugo zdravo valuto, s katero bi potom arbitraže prišle v posest lir. Odtod izhaja tudi zadnji — dasi manjši — padec dinarja v zvezi s povpraševanjem po liri, kakor se je prej dvignil zbog njene obilne ponudbe.

Toda ta padec dinarja bo, o tem smo prepričani, začasnega značaja. Dinar bo brez dvoma, po tem manjšem variranju, zopet kreil navzgor. V ostalem mislijo tako tudi naši

borzni krogi, kar se da sklepati tudi po tem, da so se termini v teku tega tedna, tudi oni za avgust in september, redno določili izpod dnevnega tečaja. — Ta povoljni simptom je spremljal dinar tudi v petek.

Zaposlitev inozemskih delavcev.

Centrala industrijskih korporacij kraljevine SHS je na svojem zadnjem občnem zboru razpravljala tudi o vprašanju zaposlitve inozemskih delavcev v domačih podjetjih. Po izčrpnih stvarni debati se je sklenilo odpisati na ministra za socialno politiko g. Marka Gjuričiča resolucijo, v kateri se zahteva:

1. da se določi v odstotkih, koliko inozemskih strokovnjakov bodo smela zaposliti posamezna inozemska podjetja in da se v okviru tega odstotka nemoteno in takoj odobri bivanje takim tujcem — strokovnim delavcem, katerih ne najdemo v državi niti med brezposelnimi, odnosno katerih sploh nimamo. Dovoljenja za bivanje inozemskih strokovnih delavcev od 5 do 10% se dajejo tudi v najmodernejših zapadnih državah in to po nasvetu g. Alberta Toma, kar nam je on osebno izjavil o priliki njegovega zadnjega poseta. S takim rešenjem se bo olajšala tudi administracija pri izdajanju dovoljenj in znano nam je, da je tudi ministrski svet proučeval to vprašanje in prišel do analognega sklepa;

2. da se odobrijo taki roki, tekom katerih bi bilo faktično mogoče strokovno izšolati domače delavce; a takim delavcem, za katere nimamo v državi strokovnih šol, bi se naj dovolilo bivanje za nedoločen čas;

3. da se zlasti krene pozornost na podelitev dovoljenj za strokovnjake onih tovarn, katere producirajo za izvoz in ki se morajo s svojimi izdelki prilagoditi povpraševanju in zahtevam inozemstva.

Bistvena določila nove carinske tarife.

Nova carinska tarifa je sestavljena v vidu zaščite domače produkcije in so vanjo vnešena povečanja carinskih postavk tudi za one proizvode, za katere moramo že sedaj s sigurnostjo računati, da bo treba pri prihodnjih trgovskih pogajanjih koncedirati popuste, odnosno jih vezati. Tudi se je pri sestavi carinskih postavk vračunala poprej obstoječa luksusna taksa, ki se je na podlagi zakona o prometnem davku iz leta 1921 pobirala od raznih vrst luksusnega blaga.

Za nekatere industrijske predmete se je morala povečati carina, ker se je ukinilo ugodnosti carine prostega uvoza za surovine, polfabrikate, kakor tudi za stroje, ki so dosedaj na podlagi rešenja ekonomsko-finančnega komiteta z dne 23. septembra 1920 uživali carinsko prostost. Nova uvozna tarifa uvaja tudi carino na monopolske predmete, da bi se domačim podjetjem, ki izdelujejo monopolske predmete nudila zaščita pred inozemsko konkurenco. Carinska tarifa pa vodi tudi račune o interesu konzumentov, da tarifa ne bi povzročila neupravičene ali pretirane druginje ter so carinske postavke povečane le v kolikor je bilo neobhodno potrebno, torej v zelo umerjenih mejah, da

ne bi pri važnih življenjskih potrebščinah nova carina povzročila porasta cen. V kolikor so tarife za nekatere predmete povečane, bodo tudi v najkrajšem času nadomeščene z minimalnimi pogodbenimi postavkami, ko bodo sklenjene pogodbe z Avstrijo, Češkoslovaško, Madžarsko in Nemčijo ter ostalimi zapadnimi državami, kar se pričakuje še v toku letošnjega leta. Pogodbena tarifa s kraljevino Italijo, ki je bila sklenjena pred letom dni v Beogradu, stopa obenem z novo carinsko tarifo v veljavo.

Važna novost je tudi, da je izvozna tarifa sestavljena v zlatu, dočim je bila do sedaj določena v srebru in se ni pobirala nikakega ažija. Po členu 24. zakona o splošni carinski tarifi velja nova izvozna tarifa, v kolikor je ugodnejša in nižja od poprejšnje izvozne tarife, ki za že ocarinjeno blago, ki na dan 20. junija še ni prešlo preko državne meje. Važna sprememba med carinskimi postranskimi pristojbinami je uvedba poslovne takse, ki znaša pri uvoznem blagu, ki je oproščen od plačanja carine, 5 zlatih para za vsakih 100 kg brutto teže, odnosno za komad najmanj po 20 para od vsake pošiljke. Za blago, ki plača carino in ki se carini po brutto-teži, znaša poslovna taksa 20 para od 100 kg, za vse ostalo blago pa 30 para. Pri izvoznem blagu se računa poslovna pristojbina 2 zlati para za 100 kg brutto-teže, najmanj pa 5 para za vsako pošiljatev. Tudi rok svobodnega ležanja za blago v carinskih skladiščih je po čl. 18. novega zakona povečan na 3 dni. Velika konkurenca naši embalažni industriji bo obstojala v tem, da se dovoljuje carine prosti uvoz uporabljenih posode in zabojev v svrhu izvoza domačega blaga. Za obrtniške in industrijske kroge je važen člen 11 carinskega zakona, ki omogočuje reparaturen in oplemitivni promet z inozemstvom pod pogoji in določbami, ki jih bo izdalo finančno ministrstvo v sporazumu z ministrstvom trgovine. Tako upamo, da bomo končno prišli do pozitivne regulacije tega važnega prometa. Obenem s carinsko tarifo je izdala generalna direkcija carin obširen razpis o izvrševanju zakona o novi carinski tarifi z uvozno in izvozno tarifo, ki v podrobnostih določa kompetence in regulira postopek pri carinjenju blaga.

K. P.:

Pomanjkljivosti novega poštnega pristojbenika.

Naj v naslednjem navedem nekatere pomanjkljivosti novega poštnega pristojbenika:

Nejasna v točki 2. navedenih predmetov ostane postavka »Zatvorene dopisnice«, ki so tarifirane z 1 Din. Dopisnica je vedno odprta, sicer izgubi značaj te vrste pošiljk; mogoče je mislil referent na takozvane zalepke (Kartenbrief), katerih pa naša pošta itak nikdar ni uvedla. — »Zatvorena dopisnica« je nesmiseln izraz brez vsakega praktičnega pomena. Vrednosna taksa od 1000 Din naprej bi se morala glasiti: »od vsakih nadaljnjih 1000 Din 1 Din več«, ne pa: od 1000 do 5000 Din : 10 Din.

Pismo z označeno vrednostjo, recimo 4000 Din vsebine in 40 g teže v tuzemstvo pride na 15 Din brez dostave; v inozemstvo pa isto pismo stane samo 12.50 Din.

Pri nakaznicah odpade sedaj takozvana »obvestnina«, če se znesek ne izplača naslovniku na domu; vsaj tozadevne takse ne najdemo več v tarifu.

Pri tej priliki bi pa opozarjali pošto upravo na sicer malenkostno, pa po okolnostih vendar uvaževanja vredno pomanjkljivost povzetnih nakaznic. Kontrola plačane pristojbine za to vrsto nakaznic je jako težavna, skoraj nemogoča. Ni torej izključeno, da se v obrat vtihotapijo povzetne nakaznice namesto običajnih, za katere se pristojbina pri predaji plača in pri vknjižbi zaračuna.

Na ta način se lahko z eno nakaznico nakaže 5000 Din brez dokaza plačane pristojbine, kar bi utegnilo pomeniti škodo ca. 30 Din za pošto upravo. Temu riziku bi se dalo izogniti, če se opremi povzetna nakaznica pred odpravo paketa z žigom predajne pošte, ki je sprejela dotično povzetno pošiljko in z dotičnimi predajnimi podatki, ali pa se nalepijo na povzetno nakaznico pripadajoče znamke kot pristojbina.

Leta 1924. je poštna uprava ustavila povzetje za »vzorci brez vrednosti«. O tej izjemi točka 13. sedanje tarife nič ne omeni, iz tega se da sklepati, da so vzorci k odpravi proti povzetju zopet dovoljeni, osobito, ker stvarnih razlogov za to omejitev ni bilo. — Povzetje nima z vrednostjo poslanega predmeta nič opraviti; stranka tudi ne zahteva v okviru povzetja za prevažno pošiljke nobenega jamstva.

Pričakovati je, da se uvedejo zopet poštni nalogi, sicer ni umljivo, zakaj omenja pristojbenik to vrsto pošiljk posebej v točki 14.

Važna je določitev prepošiljalnih taks v točki 15., po kateri se za preposlana in vrnjena denarna pisma ne

računa nobena pristojbina več; prav neverjetna se nam zdi ta odredba, ali drugače se ta odstavek ne da tolmačiti.

Pri predalnini v točki 17. se pogreša postavka za pridržek paketnih pošiljk, medtem ko je za nakaznice predvidena pristojbina 15 Din.

Glasom točke 26. je obvestnina za nakaznice odpravljena, pobira se torej razven običajne pristojbine samo še izplačnina, če pride ta glede naslova v poštev.

Občuten je povišek paketne dostavnine od treh na pet dinarjev in bi bilo v tem slučaju težinsko stopnjevanje ravno tako upravičeno, kakor za prevažno.

Nova je pristojbina za carinsko posredovanje pri pisemskih pošiljkah; v nasprotju s paketi se tukaj zaračuna manipulacija samo za carini podvržene predmete, čeravno je treba po okolnostih pregledati tudi carine proste pošiljke.

V smislu točke 29. so z določeno pristojbino 5 Din pri carinjenju paketov kriti vsi stroški za pošto manipulacijo in za porabljen material, logično torej pošta za ovitje paketov ne more zahtevati še posebne odškodnine.

O takozvanih »tantijemah« pristojbenik nič ne omenja, upravičenost te takse torej odpade ter ponehajo vsaj v tem oziru prav umestne kritike.

V obče je utemeljevala poštna uprava do sedaj pristojbinske poviške z neugodnim valutnim razmerjem dinarja napram zlatemu franku, v dobi, ko je dinar že znatno napredoval, ta izgovor ne drži več, podražitev poštne zavoda je enostaven pripomoček povišanja državnih dohodkov ravno tako, samo v drugi obliki, kakor so to ostala davčna bremena.

Naši industrijci o carinskih tarifih.

Centralni zbor industrijev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je na svoji seji dne 21. junija sklenil nastopno resolucijo, katero je naslovil na ministra financ g. dr. Stojadinovića:

»Centralni zbor industrijev kraljevine se zahvaljuje kraljevski vladi, a posebno ministru financ g. dr. Stojadinoviću in ministru trgovine in industrije g. dr. Grisogonu, ker je uveljavila novo carinsko tarifo, ki naj zaščiti domačo industrijo in proizvodnjo v prid gospodarstva, delavstva, kakor tudi države same, ki ima eminenten interes, da ohrani davčno moč svojih državljanov in podpre domačo proizvodnjo in na ta način izboljša trgovsko bilanco.

Zbor ni mogel v kratkem času, odkar je obelodanjena nova tarifa, presoditi ali in v koliko ustrezajo posamezne postavke upravičeni zaščiti naše industrije, vendar je že na prvi pogled mogel ugotoviti:

1. Da je dejansko uvedena carina na moko, slanino, mast in na drva, a da je istočasno z rešenjem ministrskega sveta C br. 29.295 odgodeno pobiranje, dokler se drugače ne ukrene.

Na ta način se še naprej povzroča ogromna škoda naši mlinarski, pre-kajevalski in lesni industriji.

2. Da so v novi carinski tarifi res zvišani postavki za finalne produkte, a ker je zaeno tudi zvišana odnosno uvedena carina za poluizdelke in nekatere potrebne surovine, katerih doma nimamo, zbor ni mogel presoditi, ali bo carina na finalne produkte zadostna, da zaščiti domačo industrijo.

3. Da je v avtonomni minimalni tarifi uvedena zaščitna carina za gotove industrije, a da je istočasno z rešenjem ministrskega sveta št. 29.294 ta carina znižana pod minimalno carino sedanje tarife, tako, da so te industrije manj zaščitene, nego so bile do sedaj. Za primer navajamo našo industrijo vegetabilnega jedilnega olja. Ta industrija je bila do sedaj zaščitena s postavko 40 Din, ki se je z novo carinsko tarifo zvišala na 50 Din, a omenjenim rešenjem znižala na 30 Din.

4. Da je v novi uvozni tarifi uve-

ljavljena carina v dosednji višini za predelano meso in za zaklane prašiče, za sveže in soljeno meso, za železniške pragove in za specialni les, kar bo znatno oteževalo naš izvoz.

Zaradi tega je zbor soglasno sklenil, da naprosi kraljevsko vlado:

Ad 1. Da se brez odloga ukine rešenje ministrskega sveta C br. 29.295 od 19. junija 1925.

Carinska oprostitev v tem rešenju navedenih življenjskih potrebščin se je dovolila v septembru 1922, ko se je izražala bojazen, da vsled slabe žetve domači pridelki ne bodo zadostovali za prehrano prebivalstva. Ako bi tudi priznali, da je bila ta bojazen takrat upravičena, se ta mera ne more uveljavljati tudi v poznejših letih, še manj pa sedaj.

Ukinitev uvozne carine za drva povzroča veliko škodo domači gozdarski industriji, kateri se na ta način odvzema domači trg, onemogočuje ekonomsko izkoriščanje gozdov in povečuje stroški proizvodnje.

Ad 2. Da bodo v primeru sklepanja trgovskih pogodb koncedirani tujim državam nižji carinski postavki na finalne produkte, istočasno pa bode sorazmerno znižana tudi carina na ustrezne polfabrikate, odnosno na sirovine.

Ad 3. Da se pri predmetih, katerih domača industrija dovolj proizvaja za domačo potrebo, ob priliki novih trgovskih pogajanj ne dovolijo nikake koncesije, s katerimi bi se obšla carinska zaščita domačih izdelkov.

Ad 4. Da se nova uvozna tarifa takoj revidira v ta namen, da se omogoči izvoz navedenih predmetov.

To resolucijo je Centrala industrijskih korporacij predložila na mero-dajnih mestih dne 22. t. m.

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Ker so šume izginjale in ni bilo mogoče prašičev ceno krmiti zaradi pomanjkanja žira, je bila druga pasma, ki se krmi s korenjem in travo, primernejša.

Ta pasma je sicer boljša, a zahteva več nege in je bolj izpostavljena bo-

leznim. Uvedla se je ogrska pasma v kraje, ki imajo pogoje za rejo teh prašičev, pa tudi v kraje, ki za rejo teh prašičev niso primerni. Nova pasma hitro raste in potrebuje dobro nego, za nas bi pa v večini krajev bila primernejša pasma, ki ne potrebuje veliko nege in počasi raste.

Potrebam našega naroda popolnoma vstrežajo mali konji. Seljak je bil z njimi zadovoljen. Potreboval je za nje le malo krme, kadar ga pa ni potreboval, poglal ga je v šumo ali na pašnik, kjer si je sam poiskal potrebno krmo. Seljak ga ni negoval, ne redil v hlevu. Moči in delu malega konja je bila primerna tudi njegova cena. Ko se je pojavila potreba konj za vojsko, uvesti so se morali boljši konji in takrat se je začelo stremeti za tem, da se taki konji rede tudi pri nas. Uvažali smo žrebce iz inozemstva in jih porabljali za povzdigo domače konjske pasme.

Brez ozira na to, če so taki konji potrebni za vojsko ali ne, je pri nas dosti krajev, ki potrebujejo večje konje in imajo tudi vse pogoje za rejo takih konj. Namesto, da bi poklicani faktorji te kraje poiskali in si prizadevali, da se tam uvede boljša pasma konj, so vse preprečevali, da potrebujejo velike konje, katere je treba držati v hlevih, jih dobro krmiti in snaziti. Upeljali smo pasme, ki zahtevajo dobro krmo, dobro nego in hleve. Dogodili so se slučaj, da so mali konji podedovali od žrebca običajno močan gornji del telesa, od kobile pa razmeroma slabe noge, tako, da so bili komaj v položaju, da premikajo sebe. A tudi brez te organske napake so mogli veliki konji uspevati samo tam, kjer so dobri travniki, dobro seno in kjer je mogel seljak upati, da jih dobro proda, kjer pa ni bilo teh pogojev, tam je nova pasma samo slabila domačo pasmo in je bila brez vsakega uspeha.

Kdor je redil konja za sebe, ta ni potreboval večjega in boljšega konja, ako ga pa je imel, mu je samo več pojedel in mu s tem škodoval. Za njega je bil tak konj luksuz in je bilo smešno zahtevati, da ga hrani in neguje bolj nego ustreza koristi, katero mu daje.

Dokler se sadije ni uvažalo in dokler ni bilo vsled pomanjkanja prometa mogoče izvoz vršiti, dotlej ni bilo mogoče prepričati seljaka, da je sadjar-ska inozemska tehnika dobra in tudi za naše kraje primerna. Sadij je le drevje tako, kakoršno je sam potreboval. Poizkus, da bi se začela sadij kisla jabolka za kompot ali hruške za zimo, je vzbujal v njem samo nezupanje, ker je domneval, da se mu kaj slabega svetuje, kajti ni vedel, kaj naj s sadjem počne, katero ne potrebuje. Ali čim je trgovina s plemenitim sadjem pričela, je bilo treba uvesti samo dve ali tri vrste trgovske sadija, da bi se ga imelo dovolj, ne pa deset vrst, a od nobene ne toliko, kolikor se jo je potrebovalo.

Tudi nove pasme kokoši so za naše prilike prinesle k nam samo bolezn in namesto zvišanja dohodkov škodo.

Mislilo se je, da je glavno, ako se pokaže seljaku tehniko, kako se goje nove pasme in pridelujejo novi proizvodi, in da bo on brez ozira na prilike, kakršne ustvarja patriarhalno gospodarstvo in njegova tehnika, prevzel vse ono, kar zahteva drugačno gospodarstvo, to je denarno gospodarstvo. Takrat so gotovi ljudje mislili, da je treba seljaku samo dobre volje, pa bo vse šlo. A on ni imel dobre volje, ker je ni smel in ni mogel imeti, kajti za njega bi nova tehnika značila delovanje zoper samega sebe, ker so ga ovirale v dobri volji elementarne sile, proti katerim se ni mogel boriti, ako ni hotel, da se gospodarstvo upropasti.

Še več, on se je upiral vsemu, kar je merilo na to, da se izpremene prilike in omogoči denarno gospodarstvo. Upiral se je z vso dušo in z vso silo in uporabljal ves politični upliv, da se reši prehoda iz patriarhalnega gospodarstva v denarno gospodarstvo, dasi je bila možnost njegovega napredka in rešitev mnogih izmed njih odvisno ravno od tega, da se ustvari pogoji za denarno gospodarstvo.

Seljaku so se dajali tehnični nasveti, koji niso ustrezali niti njegove-mu načinu izkoriščanja dobrin, niti njegovemu gospodarstvu. Ako jih je od časa do časa poslušal, se je jako opekel. Po tej izkušnji ste mu mogli govoriti kar ste hoteli, niste ga mogli prepričati: da kadar dela po svoje, najboljšo vstreza svojim gospodarskim potrebam.

(Dalje sledi.)

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast

znamke **J. P.** znamke

Lastni izdelek tvrdke
JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna po-
strežba! — Razpošilja se v
sodih po 50, 100 in 200 kg

Trgovina.

Prost izvoz žita nove žetve v Rumuniji. Kakor poročajo iz Bukarešte, bo za žito nove žetve v Rumuniji uvedena popolna izvozna svoboda. Vse tozadevne prepovedi se bodo ukinile in bo treba za izvoz žita plačevati le izvozno pristojbino.

Rumunska izvozna pristojbina za govejo živino se zniža. Posebna komisija rumunskega trgovinskega ministrstva je sklenila te dni znižati izvozno pristojbino za govedo od 8000 na 5000 lejev.

Poljska trgovska bilanca za 1924. Za leto 1924. priobčuje poljska uradna statistika sledeče številk za zunanjo trgovino (v milijonih zlatov): Uvoz: 1. 1923. 1116,5, 1. 1924. 1480,2, prirastek 32,6%. Izvoz 1. 1923. 1195,6, 1. 1924. 1263,4, prirastek 5,8%. Skupni promet: 1. 1923. 2312,1, 1. 1924. 2743,6, prirastek 18,7%.

Več uvoza: 1. 1924. 216,8. Več izvoza: 1. 1923. 79,1. — Uvoz fabrikatov v Poljsko se je zelo dvignil, izvoz surovin je šel pa nazaj. Kakor se vidi, je izvoz v razmerju do uvoza močno nazadoval.

Izvoz je padel od leta 1923. na 1924. pri celulozi od 20 milijonov zlatov na 6, pri boljšem lesu od 7 na 2, pri bomba-ževini od 108 na 60, pri volnenih tkaninah od 49 na 19, pri premogu od 313,6 na 257,3, pri briketih od 3,4 na 2,2, pri koksu od 10,1 na 5,3, pri železu vseh vrst od 33 na 22, pri svincu od 10 na 7,5, pri cinku od 45,6 na 38,5. To nazadovanje važnih poljskih izvoznih predmetov nam pravi, da je konkurenčna zmoglost poljskega blaga vsled visokih nabavnih stroškov na inozemskih trgih šla nazaj. Največja aktivna postojanka poljske trgovske bilance je premog; gornje številk nam pravijo, da se je izvoz premoga (skupaj s koksom in briketi) znižal za 62,3 milijonov poljskih zlatov. To je zelo visoka absolutna številka. Pač pa je izvoz žita, stranskih poljedelskih produktov in izvoz sladkorja izdatno narasel. Za les je bila konjunktura skoraj skozi vse leto prav neugodna. Šele v zadnjih mesecih so eksportirali večje množine, zlasti tramov in desk; izvoz celuloznega lesa je šel zato tako nazaj, ker je na tem lesu visoka izvozna carina.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se nastopne firme: »Jeklo«, trgovina jeklenih predmetov, družba z o. z., Ljubljana; »Vera«, trgovska družba z o. z., Ljubljana; »Balkan«, mednarodna transportna družba z o. z., Maribor; Tovarna hranil »Mirim«, Karol Zalokar, Maribor. — Izbrisali sta se nastopni farmi: Moravec & Antonič, vulkanizacija gumija, Maribor, Slovenska ulica 6 in »Lukul«, družba z o. z., Zgornja Šiška.

Obrt.

Ustanovitev Pooblaščenih Obrtnih banke. Parlamentarni odbor za Obrtno banko je imel 22. t. m. svoj prvi sešatek, na katerem je razpravljal v načelu o zakonu glede ustanovitve Pooblaščenih Obrtnih banke. Zakonski načrt določa med drugimi začetni bančni kapital na 40 milijonov Din. K delniški glavnici ima vlada prispevati 45 odstotkov. Zastopnik trgovinskega ministra dr. Zer-

jav je v imenu vlade izjavil, da vlada sprejema v celoti nekatere predloge, ki se nanašajo na zaščito oziroma pospeševanje srednje in male obrti. Vlada sama se še ni odločila, v koliko prispeva k delniškemu kapitalu, še ni rešeno vprašanje ali vlada prevzame večino delnic, ali jih prepusti zasebnikom. Glede načina prispevkov iz državne blagajne je vlada pripravljena, da se določi za osnovni zaklad banke 15 odstotkov dobička razredne loterije, to je približno 3 milijone Din in 2 milijona izrednega proračuna. Banka bo oproščena vseh taks in davka. Minister dalje želi, da ne bo notranji ustroj banke birokratičen, marveč, da temelji na solidni bančno-trgovskih načelih in da banka oziroma njene podružnice lahko svobodno razpolagajo s svojimi vlogami. Minister je dalje omenjal, da vlada kot taka ne more s pritiskom posredovati pri Narodni banki, ki je povsem samostojna, pač pa je vlada izrazila željo, da Narodna banka čim izdatnejše podpira obrt. Po govoru zastopnika trgovskega ministra se je razvila kratka stvarna debata. Na kar se je seja zaključila.

Denarstvo.

Valoriziranje investicij. Minister za šume in rude dr. Zerjav je kot zastopnik trgovskega ministra odobril odločitev o valorizaciji investicij, ki so se izvedle do konca leta 1916 v smislu sklepov konference gospodarskih krogov, ki se je vršila koncem maja v Beogradu. Zneski, ki so navedeni v bilancah v kronah, veljajo v štirikratnem iznosu v dinarjih. Temelj za računanje te valorizacije tvorijo zneski, ki ga izkazuje zadnja bilanca.

O porastu našega dinarja. Finančni minister dr. Stojadinović je podal časnikarjem daljši ekspezo o porastu dinarja, iz katerega povzemamo: Ako pogledamo vzroke, ki so dovedli do padanja dinarja, bomo spoznali tudi vzroke, ki pospešujejo dvig dinarja, ki ga opažamo že iz leta 1923. Prvi in glavni vzrok padanja je bila inflacija novčanic, do katere je dovelo slabo stanje državnih financ in stalno zadolževanje države pri Narodni banki. Tako je znašal dolg države Narodni banki koncem leta 1919 214 milijonov, koncem leta 1920 2205 milijonov, koncem leta 1921 4084 milijonov, koncem leta 1922 4205 milijonov dinarjev. Temu primerno je tudi hitro naraščal obtok novčanic, kar je tudi uplivalo na vrednost dinarja. Dolar, ki je stal leta 1919 10 Din, je dosegel do leta 1922 vrednost 100 Din. Drugi vzrok padanja naše valute je bila pasivnost naše mednarodne plačilne bilance, povzročena zbog pasivnosti naše trgovinske bilance. Tretji vzrok je iskati v splošnih političnih prilikah zunanjega in notranjega značaja. Četrti vzrok leži pa v psiholoških momentih, kajti ljudje so izgubili zaupanje do domače valute, vsakdo se je otrešel dinarja, čim ga je dobil, ga je takoj uporabil za nakup zemlje, hiš, industrijskih podjetij in drugega. To vse se je pospeševalo tudi po zadržanju domačega in tujega kapitala in po takratni uradni valutni politiki, ki je obstajala v neprestanih novih deviznih predpisih in prepovedih ter v inkvizitorni kontroli bank, prodaje zlata itd., da bi s tem podpiral dinar. Tako se je zdravilo simptome in ne prave vzroke bolezni. Zato sem takoj proti koncu leta 1922 začel boj s temeljnimi zli svojega resorsta. Povišali so se neposredni davki za 500 odstotkov in 30 odstotkov, dalje se je povišal invalidski davek, komorska doklada, takse, pristojbine in tarife vseh vrst ter carine do zlate paritete. Tako je prišla država do podvojenih dohodkov in s tem v položaj, da je prenehala z zadolževanjem pri Narodni banki. Tudi se je posvečalo največjo pozornost izvozu. V začetku leta 1923 so se ukinile izvozne prepovedi in omejile odnosno znižale izvozne carine. S to politiko se je od takrat nadaljevalo. Taka carinska politika je krepila domačo produkcijo in izpodbujala narod k delavnosti ter k izvozu. Zbog teh mer je izvoz leta 1923 že skoro dosegel vrednost uvoza, a v letu 1924 je bil izvoz že znatno večji kakor uvoz. Tudi so se politične prilike v zadnjih treh letih znatno zboljšale. Naše meje so končno določene, odnosi s sosednjimi državami so boljši, naš ugled v inozemstvu je zrastel. Okrepitev našega notranjega položaja hitro napreduje.

3 velike prednosti ima

TERPENTIN ZLATOROG MILO

- 1.) Izborna kakovost.
- 2.) Hitra razprodaja.
- 3.) Zadovoljnost odjemalcev.

Tudi se iz leta 1923 javnost obvešča odkritosrčno o pravem položaju. Zaupanje ljudstva do dinarja narašča in ljudstvo pričinja varčevati. To so glavni vzroki, da se dinar popravlja, vendar je treba gledati na to, da se ne bo dvigal prehitro. Gre za to, da se dinar za daljše dobe vzdrži na stalni višini. Večina naših gospodarskih krogov je proti hitremu naraščanju. Dosežek predvojne zlatodinarske paritete in sicer še tekom dveh let, kakor si nekateri domišljujejo, bi jaz smatral za največjo nesrečo, ki bi mogla zadeti naše gospodarstvo. Takšne gospodarske politike bi ne mogli nikdar podpirati. Izkušnja drugih držav pri reševanju istih problemov je najboljši dokaz, da je naša finančna politika na dobrem potu.

Carina.

Ubrzno carinjenje svežega sadja in sočivja. Generalna direkcija carin je naročila svojim podrejenim organom, da se morajo pošiljave s svežim sadjem, sočivjem in podobnim, ki se uvažajo za neposredno potrošno in katerih vrednost ne prekorači 5000 Din, takoj cariniti.

Plačevanje carine v zlatu. Ker je cena zlata padla, so začeli trgovci v Skoplju s 15. t. m. plačevati carino v napoleondorih. Država bo sicer radi tega prejela manj dinarjev, kakor je predvideno, toda bo imela zato druge koristi, ker se bo zlato na ta način koncentriralo v državnih blagajnah odnosno pri Narodni banki.

Carinjenje blaga, dospeloga do 19. t. m. Vse blago, ki je prešlo na potu iz inozemstva državno mejo do opoldne dne 19. junija t. l., se more po odredbi ministrstva za finance cariniti po stari carinski tarifi ne glede na novo carinsko tarifo. Ako pa trgovec želi, da se mu blago, dospelo do omenjenega termina, carini po novi carinski tarifi, carinarnece morajo ustreči njegovi želji.

Minister za finance o naših carinah. V ekspezuju o finančnem položaju naše države v Narodni skupščini dne 22. t. m., navaja minister za finance, da so carine edini državni prejemki, ki niso dosegli državega proračuna, toda z novo carinsko tarifo se bo položaj tudi glede carin izboljšal. Vsled dviga dinarja, se je carinski ažiž znižal od 12 na 11 in zlato še prihaja v državno blagajno, posebno v Južni Srbiji in sicer vsled disparitete med zlatim ažižem in dinarskim kurzom. O novi carinski tarifi je minister omenil, da znižava uvozno carino. Nova tarifa ima samo provizoričen značaj in se bo s trgovskimi pogodbami s tujimi državami preuredila. Prvo tako preuredbo bo povzročila trgovska pogodba z Italijo. Za izvoz škodljive postavke se bodo ukinile.

Davki in takse.

Davek na zaslužek fizičnih delavcev. Proti temu davku je odpor v naši javnosti splošen. Delavci se upirajo, ker jim nalaga občutno novo breme, ki v zvezi s socijalnimi dajatvami daleko presega njihovo plačilno zmoglost, delodajalci pa odklanjajo obveznosti, kateri jim nalaga pravilnik za pobiranje tega davka, ker so predalekosežne, posebno, ker

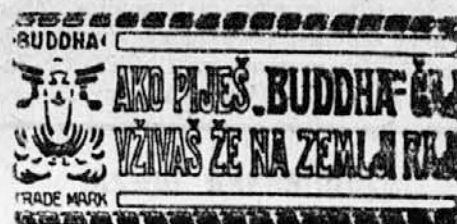
jim nalagajo skrb za plačilo davkov tudi za čas, ko delavec ni bil pri njih zaposlen. Pojavljajo se številni predlogi, tako v Narodni skupščini kakor v raznih gospodarskih korporacijah. Naša Trgovska in obrtniška zbornica se je s tem davkom pečala na zadnji plenarni seji dne 6. maja t. l. in sklenila zahtevati, da se ga ne nalaga nikomur, kdor bi po dosežanih predpisih ne plačeval dohodnine. Po zadnjem Centralnem zboru je obravnavala občutnost tega davka tudi Centrala industrijskih korporacij v Beogradu in sklenila zavzeti odločno stališče proti navodilu, katero je izdala za pobiranje novega davka gen. direkcija neposrednih davkov. Kakor nam je znano, tudi v ministrskem svetu ni popolnega soglasja z ukrepi ministra za finance in je že tekom meseca maja t. l. g. dr. Zerjav zavzel odločno stališče v prilog delavstva, da se ga oprosti novega bremena. Skupna, složna prizadevanja vseh gospodarskih činiteljev utegnejo imeti vsaj toliko uspeha, da se bo pobiranje tega davka, če že ne ukinilo, pa vsaj v toliko preuredilo, da bo breme znosnejše. Vsekakor priporočamo, da službodajalci, ki davek pobirajo, istega pridržijo in ne odpremijo davčnemu uradu, dokler ne izda finančna uprava natančnejših navodil glede pobiranja in odpreme, ker ni izključeno, da se bo vendar doseglo omiljenje v tej ali drugi obliki. — Na razna vprašanja, ali se sme na ta davek pobirati tudi avtonomne doklade, pripominjamo, da občinski odbori in druge avtonomne korporacije v svojih proračunih niso predvidele doklade na ta davek, ker takrat še ni bil uveljavljen. Vsled tega bi bilo krivično, da bi se že za letos obremenilo novi davek tudi z dokladami. Nikakor ne gre, da bi se pobirale doklade, ako se niso sklenile, posebno, ker se tudi na dohodnino, ki je pri nas dosedaj nadomestovala davek na zaslužek ročnih delavcev, niso pobirale doklade.

Prošnji za dovoljenje uvoza petroleja je priložiti potrdilo o plačanih davkih. Uprava državnih monopolov je z odlokom z dne 13. junija t. l. pod št. 22.927 odredila, da morajo osebe, družbe ali ustanove, ki prosijo za uvoz petroleja iz inozemstva, priložiti tudi potrdilo, da so plačali vse direktne davke všteti davek na poslovni promet za vsa iztekla četrtletja in za tekoče četrtletje. Brez tega potrdila se prošnje ne obravnavajo. Brzojavnih prošenj za uvoz petroleja monopolska uprava ne sprejema.

Davčna potrdila. V nekem konkretnem primeru je odločila generalna direkcija neposrednih davkov na vprašanje, ali zadostuje davčno potrdilo, ki se izda v tekočem četrtletju, a pred dospelostjo davkov, v času od 1. do 31. januarja, 1. do 30. aprila, 1. do 31. julija in 1. do 31. oktobra, ako se glasi, da so plačani vsi do sedaj zapadli davki, za dokazilo, kakoršno se zahteva o plačilu davkov pri državnih dobah itd., da tako potrdilo ne zadostuje, ako ne vsebuje izrečne navedbe, da so plačani vsi davki tudi za tekoče četrtletje, daš še niso dospeli v plačilo.

Iz naših organizacij.

Trgovsko društvo v Celju. — Kakor prejšnja leta, tako tudi letos namerava »Trgovsko društvo v Celju« oživiti svoje delovanje na kulturnem polju in sicer z ustanavljanjem koristnih institucij, ki bodo članom v pouk in zabavo. Kljub vladajočim težkočam v gmotnem oziru, sklenilo je društvo v drugi polovici tekočega leta pričeti s pripravami osnovanja raznih tečajev. Predvsem se je izrazila želja za tečaj stenografije. Ne moremo dovolj povdarjati, kako važna je stenografija za trgovca, osobito pa za trgovsko pomožno osobe ter se je nadejati, da bo našla ta ideja med člani obilo odmeva in da se bodo v čim večjem številu prijavili. Nadalje so tudi važni tečaji za tuje jezike in je društvo tudi v tem vprašanju že sklepalo ter se je za enkrat sklenilo ustanoviti v tekočem letu tečaj za italijanski jezik. To bi bilo posebno važno za lesne trgovce in sploh za vse one trgovce, ki imajo z italijansko državo živahne trgovske stike. — Končno se je sklenilo v razvedrilo tudi organizirati plesni tečaj in to s posebnim ozirni na predstoječi »Trgovski ples«, katerega namerava društvo prirediti v začetku januarja prihodnjega leta. — O pripravah posameznih tečajev se bodo člani še pravočasno obvestili ter se pričakuje, da se bodo vsi zainteresenti z živahnim zanimanjem posluževali teh koristnih institucij. Zato vabimo vse člane, da v to svrhu razširjajo potrebno agitacijo med ostalimi stanovskimi prijatelji in znanci. Kdor bi se pa že sedaj zanimal za enega od omenjenih tečajev, naj to nemudoma javi tajništvu društva, kjer so podrobnejše informacije vsem interesentom na razpolago. — Načelstvo.

Promet.

Olajšave na italijanskih železnicah. Ministrstvo inostranih del je obvestilo generalno direkcijo državnih železnic, da je dobila od italijanskega poslanstva v Beogradu poročilo, da je italijanska vlada v principu pripravljena, da olajšave na italijanskih železnicah pa prevoz blaga in potnikov, namenjenih na in od mednarodnih vzorčnih sejmov v kraljevini SHS. Da bi se uredilo podeljevanje takih pooblaščenj, želi italijanska vlada, da se naslovijo prošnje za popuste trgovinskemu atašeju italijanskega poslanstva v Beogradu potom naše generalne direkcije.

Nova železniška tarifa. Po zadnjih vestih iz Beograda je nova železniška tarifa že dogotovljena in pride te dni že v tisk. Tiskanje bo trajalo najmanj dva meseca, ker je korektura in revizija takega tiska jako težavna. Tarifni odbor bo pričel z delom še le začetkom meseca septembra t. l. Strokovnjaki v prometnem ministrstvu si ne obetajo nikake praktične koristi od delovanja tarifnega odbora. O novi tarifi se ve samo to, da uveljavlja za celo državo sistem enotnega preračunavanja prevoznine.

Mednarodna telefonska konferenca. Dne 24. t. m. se otvori v Parizu mednarodna telefonska konferenca, na kateri bodeta zastopala našo državo gg. Milan Gjorgjević in V. Popović.

Razno.

Naša pogajanja z Italijo v Florenci končana. Italijanski poslanik na našem dvoru minister Božero je v ponedeljek konferiral več ur s pomočnikom zunanjega ministra Markovićem o dosedanjih uspehih italijansko-jugoslovenskih pogajanj v Florenci. Vsa najspornejša in najbistvenejša vprašanja so popolnoma rešena in urejena, sedaj gre samo za postranske zadeve. Konferenca obravnava še vprašanje avtomobilskega prometa med Zadrom in Jugoslavijo. Poslanik je izjavil, da bodo pogajanja v Florenci končala za obe državi najpovoljnije in da se vsak dan skoraj pod-

pišete po dve konvenciji. Konferenca konča v nekaj dneh in z ozirom na zaključek pogajanj odpotuje poslanik v Firence, da bo prisostvoval oficijelnemu aktu podpisa. Konvencije se podpisujejo v Rimu. Prihodnji teden odpotuje predsednik jugoslovenske delegacije dr. Rybar v Rim k podpisu vseh konvencij.

Ureditev koledarja. Zveza narodov predvideva nstopno reformo koledarja:

Bodoči koledar:	Dosedanji koledar:
januar	od 1. do 28. januarja,
februar	od 29. januarja do 25. februarja,
marec	od 26. februarja do 25. marca,
april	od 26. marca do 22. aprila,
maj	od 23. aprila do 20. maja,
junij	od 21. maja do 17. junija,
sol	od 18. junija do 15. julija,
julij	od 16. julija do 12. avgusta,
avgust	od 13. avgusta do 9. septembra,
september	od 10. septembra do 7. oktobra,
oktober	od 8. oktobra do 4. novembra,
november	od 5. novembra do 2. decembra,
december	od 3. do 31. decembra.

Konferenca o zavarovanju delavcev v Sarajevu. V Sarajevu se je vršila dne 22. t. m. konferenca zastopnikov vseh Okrožnih uradov za zavarovanje delavcev v Jugoslaviji. Konferenca je razpravljala zelo obširno o najaktuelnejših vprašanjih, o invalidskem in starostnem zavarovanju delavstva. Ker je ministarstvo za socialno politiko začasno sistrali invalidno in starostno zavarovanje delavcev, je bila ta konferenca nujno potrebna, da se določijo nadaljne smerice za nujno provedbo zakona z ozirom na invalidno in starostno zavarovanje. Konferenca je nadalje razpravljala tudi o uradnih zdravnikih in o bolniškem zavarovanju.

Avtomobilska razstava v Zagrebu. Predsedništvo Zagrebaškega Zbora je sklenilo prirediti v jeseni v Zagrebu mednarodno razstavo avtomobilov. Zbor si je že zagotovil sodelovanje znanih večjih tvrdk v inozemstvu. Hkrati bo v Zagrebu tudi velika lovska razstava.

Ljubljanska borza.

Sreda 24. junija 1925.

Blago: Deske pod mero, od 1 m napr., fco meja, 2 vag. den. 480, bl. 480, zaklj.

480; letve, 25/50 mm, smreke, fco nakl. postaja den. 490, bl. 500; hrastove vozne deske, 43 mm — 265, 53 mm — 285, fco meja den. 1360; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja bl. 20; pšenica Rosafé, fco Postojna trans. den. 375, bl. 410; fižol, prepelitar, orig., fco Ljubljana den. 250; ječmen, srbski, 60 kg, fco Ljubljana bl. 325; koruza, slavonska, par. Vinkovci bl. 195.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 62.25; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 220; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 220; bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 220, bl. 205; Merkantilna banka, Kočevje, den. 102, bl. 102, zaklj. 102; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 800, bl. 805; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 135; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 320, bl. 332; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280; 4½% zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Tržna poročila.

Ževenski sejem v Mariboru (23. junija). Dogen 18 konj, 9 bikov, 169 volov, 357 krav, 13 telet, skupaj 566 komadov. Cene za kg žive teže: debeli voli 8.50 do 9.50, poldebili 7.50 do 8.50, plemenski voli 6.75 do 7.50, bikji za klanje 6.50 do 9, klavne krave 7 do 8.50, plemenske krave 6 do 6.75, krave za klobasarje 3 do 4.50, molzne in breje krave 6 do 7.50, mlada živina 6.50 do 8, teleta 9.75 Din. Prodanih je bilo 285 komadov; od teh 106 za inozemstvo. Mesne cene: govedina 12 do 20, teletina 15 do 22.50, svinjina 15 do 30 Din. Kupčija živahna.

Dunajski goveji sejm (22. junija). Dogen 2893 komadov. Od teh so bili iz Jugoslavije 304 komadi. Zaradi manjšega dogona so cene poskočile napram prošlemu tednu za 10 do 15 grošev pri ki-

logramu. Za kilogram žive teže so notirali: voli I. 1.65—1.85 (izjemno 1.90 do 2.20), II. 1.40—1.60, III. 1.25—1.35, bikji 1.30—1.70 (do 1.80), krave 1.20—1.65, slaba živina 0.75—1.10 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (22. junija). Ameriška tržišča so koncem prošlega tedna prometovala v slabem zadržanju. Na dunajskem tržišču je bil promet majhen, ker ni bilo za noben predmet posebnega zanimanja. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51.50—52.50, madžarska s Potisja 54.50—55.50, Rosafé 52—52.50; rž: domača 46—47; ječmen: domači 36 do 42; turščica: 29.75; oves: severoameriški 41.50—42.50.

Sladkor. — Kartel sladkornih tovarni v pretečenem tednu izpremenil cen, dasi se je dinar dvignil. Kartel navaja, da ni cen znižal, ker je tendenca v inozemstvu krepkejša. V inozemstvu ni opaziti nikakih izprememb na cenah. Ponudba je jako velika, ker se letos pričakuje ugodna sladkorna letina. Naš kartel more še držati cene na sedanji višini samo, ker se sedaj potrebuje veliko sladkorja za konzerviranje sadja.

Izšla je nova

TRGOVSKA KORESPONDENCA

Spisala prof. Albert in Franjo Sič.
Cena Din 80.—, po pošti priporočeno
Din 6.— več. Naroka se pri Trgovskem
dr. »Merkur«, Ljubljana, Gradišče 17/I.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. julija t. l. ponudbe glede dobave 50 m³ mehkih desk. Pogoji so interesentom na vpogled pri Ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 30. junija t. l. pri Ministarstvu vojske i mornarice v Zemunu druga ustmena licitacija glede dobave 20 vagonov pšenične moke. Dne 13. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave jeklenih trakov za prepasa-

nje 121.000 zabojev. Dne 21. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 5.000 kg čistene konoplje za mašenje; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave crodja, dne 25. julija t. l. pa glede dobave odbojnikov (Pufferfedern) in spirarnih peres. — Dne 25. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede enoletne oddaje utovorjanja in iztovorjanja soli pri Monopolskem stovarištu soli v Beogradu za leto 1925.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Narocajte in razširjajte povsod „TRGOVSKI LIST“!

Najbolji
kvalitetni stroj
in kolosa se
edino le

Josip Petelinc
trgovski

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER
se ročnice, obrt in industrijo
Ljubljana
Pozor! Vse stroje, ki jih prodajamo, imamo v lasti.
Dela valica za popravila
Na veliko, telefon 511 Na malo.

BOLNI ŽIVCI!

Kolikor dni je v letu, toliko je postaj trpljenja za nervoznega, kajti slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročajo zelo številne bolezni. Zbadanje, omotica, strah, glavobol, brnenje po ušesih, trepetanje oči, težave pri prebavljanju, pomanjkanje spanja, potenje, zbadanje v mišicah, nesposobnost za delo in mnogo drugih pojavov, so posledice izčrpanih bolnih živcev.

KAKO SE REŠIMO TE NESREČE?

S pravim Kola-Lecithin, ki je za človeštvo vir dobrote. Pospešuje na čudežen način funkcije telesa, krepi hrbenični mozeg, možgane, mišice in ude ter daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

napravi pravi Kola-Lecithin mnogo krat čudeže, vodi bistvene hranilne snovi do skrajnih točk proizvodnje krvi, poživlja in ohrani mladost in svežost.

Sicer pa se zamorete sami prebrati, da se vam nič neresničnega ne obljubljuje, ker v naslednjih dveh tednih pošljem vsakemu, kdor mi piše, popolnoma brezplačno in franco majhno škatlico Kola-Lecithin in knjigo nekega zdravnika z mnogostransko dolgo preizkušnjo, ki se je sam boril s to boleznijo.

Sporočite mi takoj Vaš natančen naslov, nakar vam obljubljeni pošljem takoj popolnoma brezplačno.

Založba:

E. Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13.

Abt. 778

Veletrgovina

A. ŠARABON
v Ljubljani

priporočila

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in

deželne pridelke
raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Poštno ček. rač. št. 11.163.

Telefon št. 412.

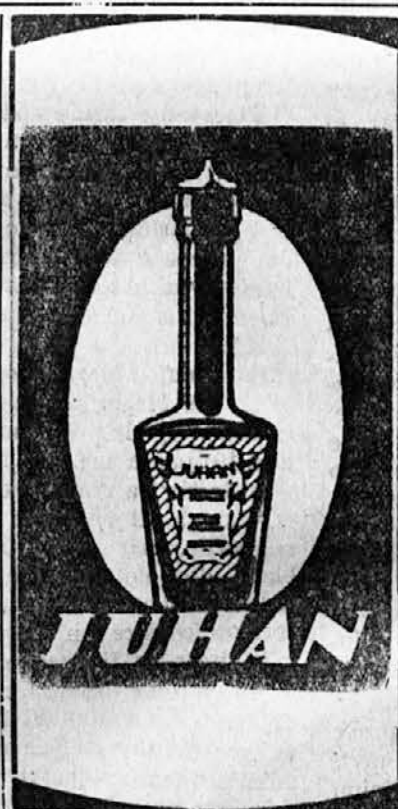
Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti
poleg hotela „UNION“, v lastni palači

dovoljuje:

trgovske kredite v tekočem računu proti zelo nizkemu obrestovanju, sprejema ceslje in daje posojila na varne račune, proti poročstvu, vključbi na posestva i. t. d. Obresti in pogoji najugodnejši.

Vezane hranilne vloge obrestuje po dogovoru. Hranilne knjižice drugih zavodov sprejme kot gotovino. Obrestovanje se torej ne prekine. Varnost: Rezervni fond, deleži članov, ki jamčijo še z enkratno deležno vsoto, lastna palača, obširna druga posestva v tu- in inozemstvu, hotel „Union“ itd. itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Popolna potrebščina za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, moko bpa, pletenino, lepno robo, ščetke, nitke, tonično blago.
Telefon 915

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH (Fixat, Preservat)

Specijalna mehanična delavnica za popravilo pisalnih, računskih in tehničnih strojev. Barvne trakove — Carbon — indigo — poveščen papir — kopirni hektografični zvitki. Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 61.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posejnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — — — — — Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552